

B.15. Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Surovinovú základňu tvorili v minulosti rudné suroviny predovšetkým ložiská farebných kovov, ťažené v Starohorských vrchoch, ale tiež aj ortute pri Malachove. V súčasnosti prevládajú nerudné suroviny, reprezentované ložiskami stavebného a dekoračného kameňa, ako aj cementárskych surovín. Zriedkavé prejavy podrúbania sú v oblastiach, kde v minulosti boli razené hlbinné ťažobné alebo prieskumné diela (rudné pole Staré Hory - Špania dolina, oblasť ťažby Hg rúd v Malachove¹).

U ložísk stavebného kameňa základnú surovinu predstavujú dolomity chočského príkrovu, ktoré sú ťažené v niekoľkých povrchových lomoch miestneho významu. Najvýznamnejšie lomy sa nachádzajú na lokalitách Iliáš, Horné Pršany a iné. Ďalšou surovinou významného charakteru ťaženou v predmetnom území vzhľadom k jeho geologickej stavbe je andezit neovulkanických formácií ťažený napríklad v Badíne.

Na ťažbu dekoračného kameňa je využívaný lom na Králikoch, kde sa ťažia paleogénne pieskovce. Preskúmané, ale zatiaľ neotvorené je aj ložisko dekoračného kameňa - liasového vápenca v doline Driekyne (k.ú. Slov. Ľupča). Významnou ťaženou nerastnou surovinou je tiež cementársky využívaný vápenec.

K najvýznamnejším patril do zastavenia ťažby lom v Kostiviarskej.

Tab. B.15-1 Ložiská nerastných surovín v riešenom a záujmovom území mesta evidované Hlavným banským úradom v Banskej Štiavnici

Čís.	Názov ložiska	Názov nerast. suroviny ²	Druh osvedčenia	Ťažobná charakteristika	Použitie	Vplyv na pomery: 1.hg, 2.ig, 3.prír. prostredie	Zámer v ÚPN mesta
Územie mesta Banská Bystrica							
1	Výhradné ložisko 496 – Uľanka - Harmančok	stavebný kameň – kremenec / kremité piesky	CHLÚ+DP Uľanka (CHLÚ - LISTA MARK, s.r.o. Hrochoť, DP vo výberovom konaní ³)	ložisko občas ťažené	Optimálne využitie suroviny je na výrobu mált i betónu (treba doplniť frakciu pod 0,5 mm pri výrobe betónov). Pre efektívnu prevádzku je nutné podstatne zvýšiť kapacitu ťažby a oživiť úpravárenskú linku.	1. V okolí ložiska sa nenachádzajú využívané vodné zdroje. 2. Ťažbou by neboli ovplyvnené I-G pomery územia, pokiaľ by sa pri ťažbe dodržiaval stanovený technologický postup. 3. Vplyv ťažby na prírodné prostredie je nepriaznivý.	Ponechávaný pôvodný spôsob využitia s rozšírením dobývacieho priestoru

Čís.	Názov ložiska	Názov nerast. suroviny	Druh osvedčenia	Ťažobná charakteristika	Použitie	Vplyv na pomery: 1.hg, 2.ig, 3.prír. prostredie	Zámer v ÚPN mesta
------	---------------	------------------------	-----------------	-------------------------	----------	---	-------------------

¹ Podľa evidencie chránených ložiskových území (CHLÚ) Hlavného banského úradu (HBÚ) v Banskej Štiavnici k 31.2.2010 sa na území obce Malachov nachádza CHLÚ Malachov (Hg rudy, Rudné bane, š.p Banská Bystrica). Toto CHLÚ však nie je na základe údajov mapového servera ŠGÚDŠ identifikovateľné v území.

² Duálne určenie stavebného kameňa vyplýva z rozdielov medzi evidenciou HBÚ v Banskej Štiavnici a stanoviskom MŽP SR – odboru štátnej geologickej správy k dopracovanému návrhu ÚPN mesta z 19.1.2012.

³ V evidencii HBÚ v Banskej Štiavnici k 15.2.2012 je uvedené výberové konanie pre ťažobnú organizáciu. Podľa pripomienky MŽP SR – odboru štátnej geologickej správy z 19.1.2012 je DP a CHLÚ určený pre organizáciu PASPOL, s.r.o. Pravenec.

2	Výhradné ložisko 189 – Lom na Kiaroch - Šalková	stavebný kameň – dolomit / dolomitický vápenec	CHLÚ+DP Šalková (KARTIK, spol. s r. o., Banská Bystrica) ⁴	Lom v likvidácii, súčasne realizovaná rekultivácia lomu ⁵	Prevažne v stavebnej výrobe, výrobe betónov, stavba ciest.	1. V okolí ložiska sa nenachádzajú chránené vodné zdroje. 2. Ťažba nespôsobuje zhoršenie I-G pomerov územia. 3. Vplyv ťažby a výroby kameniva na prírodné prostredie je nepriaznivý.	V návrhovom období do r. 2025 navrhovaná postupná rekultivácia
3	Výhradné ložisko 495 -Horné Pršany	stavebný kameň -dolomit	CHLÚ+DP Horné Pršany (CHLÚ - Doprastav, a.s., Žilina, PK - Doprastav, a.s., Bratislava)	V súčasnosti dobývanie prerušené pre nedoriešené stretý záujmov ⁶	Dolomit sa používa prevažne v stavebníctve na výrobu betónov a pre cestné účely. Pri ťažbe vznikajú odpady a vnútorná skrývka čo znižuje ekonomickú výnosnosť ložiska.	1. V blízkosti ložiska sa nenachádzajú chránené vodné zdroje. 2. Ťažba nemá nepriaznivý vplyv na I-G pomery územia. 3. Vplyv ťažby a výroby kameniva na prírodné prostredie je nepriaznivý.	Odporúčaný pôvodný spôsob využitia v pôvodnom rozsahu do r. 2025, vo výhľade odporúčané zastavenie ťažby a rekultivácia
4	Ložisko nevyhrad. nerastu 4515 - Iliáš 2	stavebný kameň - dolomit	(MHRČ, spol. s r. o., Banská Bystrica)	Ložisko v prevádzke	Hlavné použitie suroviny je v stavebníctve na výrobu betónov a pri stavbe ciest. Efektívnosť ložiska je závislá od kapacity ťažby a v súčasnosti je na hranici rentability pre nízku kapacitu ťažby.	1. V okolí ložiska sa nenachádzajú využívané vodné zdroje. 2. Ťažba nemá nepriaznivý vplyv na I-G pomery územia. 3. Vplyv ťažby na životné prostredie je nepriaznivý, hlavne z hľadiska zvýšenej prašnosti pri úprave suroviny.	Do r. 2025 ponechávaný pôvodný spôsob využitia v pôvodnom rozsahu, vo výhľade navrhované zastavenie ťažby a rekultivácia v súvislosti s rozvojom plôch bývania a OV
5	Ložisko nevyhrad. nerastu 4155 -Kôcová	stavebný kameň – dolomit / dolomitický vápenec	(KVEST, spol. s r. o., Banská Bystrica)	Ložisko v prevádzke	Použitie veľmi rôznorodé v stavebnej výrobe a stavbe ciest. Efektívnosť ložiska je nízka pre nízke zastúpenie drobného kameniva v surovine a nízky odbyt hutného kameniva.	1. V okolí ložiska sa nenachádzajú využívané vodné zdroje. 2. Vplyvom ťažby nedochádza k zhoršeniu I-G pomerov v okolí ložisk. 3. Vplyv ťažby a výroby kameniva je na prírodné prostredie nepriaznivý.	V návrhovom období do r. 2025 ponechanie pôvodnej funkcie a návrh rozšírenia ťažobného priestoru

⁴ Podľa pripomienky MŽP SR - odbor geologického práva a zmluvných vzťahov

⁵ Podľa pripomienky Obvodného banského úradu, Banská Bystrica ku konceptu riešenia ÚPN mesta

⁶ Podľa údajov Obvodného banského úradu, Banská Bystrica, 08/2008

Čís.	Názov ložiska	Názov nerast. suroviny	Druh osvedčenia	Ťažobná charakteristika	Použitie	Vplyv na pomery: 1.hg, 2.ig, 3.prír. prostredie	Zámer v ÚPN mesta
Záujmové územie – len čiastočne na území mesta Banská Bystrica							
6	Výhradné ložisko 651 - Špania Dolina - Glezúr - Piesky - Mária šachta	medené rudy	CHLÚ+DP ⁷	Ložisko opustené (ŠGÚDŠ Bratislava) ⁷	Do r. 1900 sa získalo 89.300 t Cu a 152.857 kg Ag. Ťažba zastavená pre nízke svetové ceny a zastavenie dotácií. Možnosť komplexného využitia suroviny so získaním prvkov prechádzajúcich pri elektrolýze Cu do anódových kalov.	1. Jeden vodný zdroj bol kontaminovaný vodami dedičnej štôlne Ferdinand. 2. Vplyv na I-G pomery negatívny nie je. 3. Odkalisko spôsobuje znečisťovanie povrchových tokov.	Odporúčaná rekultivácia v rámci Banskobystrického geomontánneho parku
7	Výhradné ložisko 188 - Králiky	stavebný kameň - pieskovec	CHLÚ+DP Králiky (CHLÚ - PIESKOVEC, s.r.o. Králiky-Lom, DP - KLIMEX STONE SLOVAKIA, s.r.o., Bratislava)	Ložisko v prevádzke	Pieskovce je možné využívať v ušľachtilej kamenárskej výrobe aj v hrubej kamenárskej výrobe. Zvýšenie ekonomickej výnosnosti ložiska je v zvýšení kapacity ťažby.	1. V okolí ložiska sa využívané vodné zdroje nenachádzajú. 2. Ťažba neovplyvňuje I-G pomery územia. 3. Lom je v blízkosti obce, ťažba a skládka odpadu majú negatívny estetický vplyv na životné prostredie.	Odporúčaná pôvodný spôsob využitia v pôvodnom rozsahu
Záujmové územie – bez vplyvu na územie Banskej Bystrice							
8	Výhradné ložisko 595 Selce	vápenec ostatný	CHLÚ DP Selce (CHLÚ - Ťažiar, spol. s r.o., Sliač – Rybáre, DP - PK Doprastav, a.s. Žilina) ⁸	Lom činný	Vápence boli využívané v býv. Stredoslov. Cementárni, s.r.o. B. Bystrica ako korekčná cementárska surovina a na výrobu hutného drveného kameniva najmä pre stavebné a cestné účely v okolí B. Bystrice. Aktuálne využitie je analogické.	1. V okolí ložiska sa nenachádzajú využívané vodné zdroje. 2. Ťažbou nie sú ovplyvnené I-G pomery okolia. 3. Vplyv ťažby a spracovanie suroviny sa prejavuje zvýšením prašnosti a narušením estetiky prírodného prostredia pri vstupe do rekreačnej oblasti	Odporúčaná zastavenie ťažby a rekultivácia

⁷ Podľa evidencie ObBÚ v Banskej Bystrici pozostáva CHLÚ z CHLÚ Špania Dolina I (Rudné bane, š.p. Banská Bystrica) a Špania Dolina II (ŠGÚDŠ Bratislava). V evidencii DP k 15.2.2012 tiež uvedený DP Špania Dolina I. – Piesky s držiteľom osvedčenia Rudné bane, š.p. Banská Bystrica.

⁸ V evidencii CHLÚ ObBÚ v Banskej Bystrici k 31.1.2010 je ako držiteľ osvedčenia uvedená firma Ťažiar, spol. s r.o., Sliač – Rybáre)

Čís.	Názov ložiska	Názov nerast. suroviny	Druh osvedčenia	Ťažobná charakteristika	Použitie	Vplyv na pomery: 1.hg, 2.ig, 3.prír. prostredie	Zámer v ÚPN mesta
9	Výhradné ložisko 353 Slovenská Ľupča	dekoračný kameň - vápenec	CHLÚ (ŠGÚDŠ)	Ložisko nevyužívané	Kvalita suroviny vyhovuje len na výrobu plných a dierovaných pálených tehál. Ložisko je možné využiť len pre miestne účely.	1. Ťažba na ložisku nebude mať žiadny vplyv na blízke vodné zdroje. 2. Racionálna Ťažba (výška etáží 3 - 4 m) neovplyvní I-G pomery. 3. Dopad Ťažby a výroby tehál na životné prostredie by bol minimálny.	Neuvažuje sa s Ťažbou - odporúčaná rekultivácia
10	Výhradné ložisko 353 Mólča	vápenec ostatný	CHLÚ (Holcim Slovensko, a.s.)	Ložisko nevyužívané	Neznáme	.	Neuvažuje sa s Ťažbou - odporúčaná rekultivácia
11	Výhradné ložisko 591 Horná Mičiná - Hrabec	vápenec ostatný	CHLÚ (Holcim Slovensko, a.s.)	Ložisko nevyužívané	Neznáme	.	Neuvažuje sa s Ťažbou - odporúčaná rekultivácia
12	Výhradné ložisko 493 Badín I. - Skalica	andezit	CHLÚ+DP Badín I. – Skalica (CHLÚ - Ťažiar, spol. s r.o., Sliach, DP - Ťažiar, spol. s r.o., Zvolen)	Ložisko v prevádzke	Surovina sa využíva na výrobu hutného drveného kameňa vysokej kvality. Hlavný podiel jeho spotreby je v okrese B. Bystrica v stavebníctve a pri stavbe ciest.	1. V okolí ložiska sa nenachádzajú chránené vodné zdroje. 2. Ťažbou nie sú nepriaznivo ovplyvňované I-G pomery územia. 3. Vplyv Ťažby a výroby kameniva na prírodné prostredie je nepriaznivý.	Odporúčaná pôvodný spôsob využitia v pôvodnom rozsahu
13	Ložisko nevyhrad. nerastu 4117 Selce	tehliarske suroviny	ŠGÚDŠ	Ložisko so zastavenou Ťažbou	Neznáme	-	Neuvažuje sa s Ťažbou - odporúčaná rekultivácia
14	Ložisko nevyhrad. nerastu 4563 Badín - Bačov ⁹	stavebný kameň	LNN (PK Doprastav, a.s. Žilina)	Ložisko v prevádzke	Neznáme	-	Odporúčaná pôvodný spôsob využitia v pôvodnom rozsahu
15	Ložisko nevyhrad. nerastu 4690 Badín – Pod Vandekovcom ¹⁰	stavebný kameň	DIAN DS, s.r.o.	Ložisko v prevádzke	Neznáme	-	Odporúčaná pôvodný spôsob využitia v pôvodnom rozsahu

⁹ LNN je uvedené v evidencii LNN ObBÚ v Banskej Bystrici k 31.1.2010 – v území sa ho nepodarilo lokalizovať.

¹⁰ LNN je zohľadnený na základe údajov mapového servera ŠGÚDŠ bez ďalších údajov

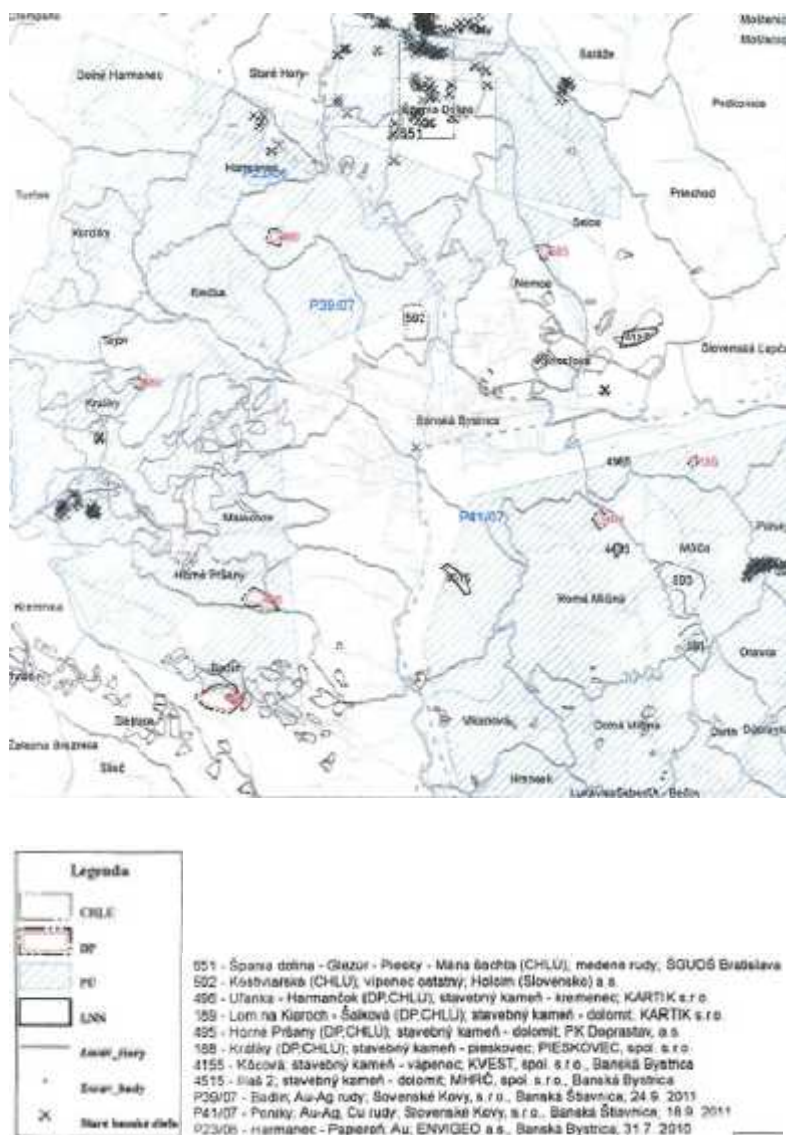
Čís.	Názov ložiska	Názov nerast. suroviny	Druh osvedčenia	Ťažobná charakteristika	Použitie	Vplyv na pomery: 1.hg, 2.ig, 3.prír. prostredie	Zámer v ÚPN mesta
16	Ložisko nevyhrad. nerastu 4660 Horná Mičiná	stavebný kameň -dolomit	CHLU+DP Horná Mičiná (CHLÚ - VS, š.p. Bratislava DP - ZEDA B.BYSTRICA s.r.o., B.Bystrica)	Ložisko v prevádzke	Neznáme	1. V okolí ložiska sa nenachádzajú chránené vodné zdroje. 2. Ťažbou nie sú nepriaznivo ovplyvňované I-G pomery územia. 3. Vplyv ťažby a výroby kameniva na prírodné prostredie je nepriaznivý.	Odporúčaný pôvodný spôsob využitia v pôvodnom rozsahu
17	Ložisko nevyhrad. nerastu 4455 Horná Mičiná - Ťarbaška	stavebný kameň -dolomit	LNN (Kabe, s.r.o., B. Bystrica)	Ložisko v prevádzke	Neznáme	1. V okolí ložiska sa nenachádzajú chránené vodné zdroje. 2. Ťažbou nie sú nepriaznivo ovplyvňované I-G pomery územia. 3. Vplyv ťažby a výroby kameniva na prírodné prostredie je nepriaznivý.	Odporúčaný pôvodný spôsob využitia v pôvodnom rozsahu
18	Ložisko nevyhrad. nerastu 4493 Kordíky - Rimiare ¹¹	stavebný kameň -dolomit	LNN (Obec Kordíky)	Ložisko so zastavenou ťažbou	Neznáme	-	Odporúčaná rekultivácia

Doterajší dobývací priestor výhradného ložiska 592 – Kostiviarska bol zrušený r.2004 rozhodnutím ObBÚ v B.Bystrici č.1228/465/ Bo-Go/2004, chránené ložiskové územie Kostiviarska bolo zrušené rozhodnutím ObBÚ Banská Bystrica č. 25-231/2012 zo dňa 19.1.2012.

Chránené ložiskové územia, resp. dobývacie priestory, ako aj ložiská nevyhradených nerastov evidované Obvodným banským úradom v Banskej Bystrici (pokiaľ ich lokalizácia bola k dispozícii) sú znázornené v grafickej časti ÚPN mesta. Vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia územia (výkres č.3a - Priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia) sú znázornené dobývacie priestory navrhované na rozšírenie, rekultiváciu alebo na nové funkčné využitie. Ostatné CHLÚ, DP a LNN sú znázornené v grafickej časti ÚPN mesta vo výkrese záujmového územia (výkres č. 2).

¹¹ Názov podľa údajov mapového servera ŠGÚDŠ - v evidencii LNN ObBÚ v Banskej Bystrici k 31.1.2010 vedené len ako Rimiare.

Obr. B.15-1 Ložiská nerastných surovín v riešenom a záujmovom území mesta evidované Obvodným banským úradom v Banskej Bystrici

Staré banské diela

Najväčšia koncentrácia starých banských diel (šachty, štôlna, odkaliská, haldy) v okolí mesta Banská Bystrica je v oblasti Špania Dolina – Harmanec – Staré Hory, menšie zhluky sú v oblasti Malachov - Nemecký vrch a južne od Slovenskej Ľupče.

Priamo na území mesta sa nachádzajú len izolované staré banské diela (ČM X Rakytovce, ČM XIII Senica)

Prieskumné územia

Na území mesta Banská Bystrica sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne povolené prieskumné územia¹².

¹² Podľa vyjadrenia KÚŽP Banská Bystrica, odboru starostlivosti o životné prostredie č. OVZ121480/2010 zo dňa 23.8.2010.